

Grundkartläggning av utbildningsinfrastrukturen på konst- och kulturområdet i Skåne

Ordförandens förslag

1. Kulturnämnden lägger rapporten till handlingarna och beaktar resultatet av rapporten inför framtida insatser på området.

Sammanfattning

Institutionen för Service management och tjänstevetenskap vid Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Lunds universitet, har genom ett uppdragsavtal (2021-12-02) genomfört en grundkartläggning över utbildningsinfrastrukturen på konst- och kulturområdet i Skåne. Grundkartläggningen har gjorts med fokus på konst- och kulturutbildningar i Skåne och med viss utblick i Öresundsregionen. Grundkartläggningen utgör ett kunskapsunderlag för Region Skåne inför kommande utvecklingsinsatser med fokus stärkt samverkan mellan kultur- och utbildningssektorn. Grundkartläggningen inrymmer såväl sammanfattande reflektioner som rekommendationer.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2022-09-14
2. Grundkartläggning av konst- och kulturutbildningar i Skåne, del 1-3, Lunds universitet 2022-09-27

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Mot bakgrund av *Regional kulturplan för Skåne 2021-2024* och det tvärgående utvecklingsområdet *Konstnärligt skapande* vill Region Skåne stärka samverkan mellan kultur- och utbildningssektorn. Region Skåne pekar här på att för att bredda rekryteringsbasen och ge fler unga chansen att utveckla sina konstnärliga förmågor behövs ett samspel mellan kulturlivet och utbildningssektorn och att kulturskolor, estetiska program, studieförbund, folkhögskolor, högre konstnärlig utbildning och forskning är viktiga länkar i utbildningskedjan för professionella konstnärer- och kulturskapare. Grundkartläggningen har även bäring på *Handlingsplan Villkor för konstnärligt skapande, Region Skånes*

kulturförvaltning 2021 -2024.

I Kulturdepartementets utredning *Konstnär – oavsett villkor?* (SOU 2018:23) beskrivs inom kapitel 7; *Konstnärernas bakgrund, utbildning, inkomster och trygghet* vilka grundförutsättningar som finns för att utbilda sig inom ett konstnärligt yrke. Utredningen pekar på utmaningar kopplade till de befintliga utbildningsvägarna och det livslånga lärandet för de som redan är professionellt verksamma, men också på utmaningar som handlar om vilka som i dagsläget har tillträde till konstnärliga utbildningar, om grundförutsättningar som t ex bakgrund och ekonomi och behovet av breddad rekrytering på alla utbildningsnivåer.

Genom grundkartläggningen av utbildningsinfrastrukturen på konst- och kulturområdet i Skåne, tas ett fortsatt steg i det utvecklingsarbete Region Skåne redan driver och grundkartläggningen utgör ett ytterligare kunskapsunderlag inför kommande utvecklingsinsatser inom området. Med utgångspunkt i grundkartläggningen kan Region Skåne blicka framåt gemensamt med kultur- och utbildningssektorn, kulturområdets branschorganisationer och institutioner, fördjupa dialogen men också utveckla samverkan i de gemensamma utmaningar som handlar om förutsättningar för framtidens konstnärer och kulturskapare, med särskilt fokus på utbildnings- och kompetensutvecklingsfrågor.

Genom grundkartläggningens överblick över befintlig utbildningsinfrastruktur i Skåne, vilken vilket även innefattar en utblick i Öresundsregionen, kan Region Skåne fördjupa sitt utvecklingsarbete såväl internt som externt. Grundkartläggningen syftar till att fördjupa kunskapen om grundläggande förutsättningar för dagens professionella konstnärer- och kulturskapare men synliggör också glapp och behov för professionen på lång sikt.

Syftet med grundkartläggningen är att ge en både övergripande och detaljerad bild av befintlig utbildningsinfrastruktur i Skåne, för både barn, ungdomar och vuxna, samt att ge ett kunskapsunderlag för vidare arbete med frågor som gäller förutsättningar för framtidens kulturskapare, särskilt vad gäller utbildnings- och kompetensutvecklingsfrågor. Detta innebär även en undersökning av befintliga yrkesverksammas och organisationers uppfattning om brister och behov av utbildning och fortbildning inom olika konststartsområden.

Grundkartläggningen består av tre delar

1. Inledning, sammanfattande reflektioner samt rekommendationer.
2. Utbildningar inom konst- och kulturområden i Skåne och Öresund.
3. Redovisning av två enkäter om samverkan, utvecklingsbehov m.m. inom utbildningar inom konst- och kulturområden i Skåne.

Grundkartläggningen inrymmer sammanfattande reflektioner under rubrikerna

- Infrastrukturen för fortbildning behöver utvecklas.

- Boendeort bestämmer utbud, socioekonomisk status deltagande i utbildning.
- Goda exempel på arbete med breddad rekrytering bör spridas.
- Andra kartläggningar pekar på behov av produktions- och hantverkskompetens.
- Det livslånga lärandet är svårt att uppnå med nuvarande utbildningsinfrastruktur.
- Hur ska det livslånga lärandets utbildningsinfrastruktur finansieras?

I anslutning till sammanfattande reflektioner finns i grundkartläggningen följande rekommendationer

Enkäten om samverkan mellan utbildnings- och kultursektorn visar att samverkan sker, men i mycket varierande grad. Samarbeten tycks ofta ske utifrån individuella initiativ och intressen samt kontakter, då undervisande personal har frihet att utforma undervisningen. Samarbeten tycks ske främst utifrån möjligheter utöver det primära uppdrag som består i undervisning. Möjligheter för undervisande personal att kompetensutveckla sig och att kunna möta yrkesverksamma inom kulturens område är troligen viktiga förutsättningar för att samarbeten av olika slag fortsatt ska komma till stånd. Region Skåne bör genom sina upparbetade kanaler framförallt föra en dialog om villkoren för samarbete mellan utbildningsnivåer och mellan utbildningsanordnare och kultursektorns aktörer, och hur kontaktytor kan breddas, om detta ses som angeläget av branschens aktörer.

Information om utbildningar av olika slag, och inom olika konstområden skulle kunna förtydligas, främst hos utbildningsanordnarna, men även regionalt skulle information om utbildningar kunna tydliggöras. Enskilda utbildningsanordnare kanske inte själva identifierar svagheter i information på hemsidor exempelvis, och mer övergripande kan branschorganisationer troligen vara behjälpliga med att sprida information på nätet, som troligen är den viktigaste informationskällan idag för personer som söker utbildningsmöjligheter inom konst- och kulturområdet.

Det livslånga lärandet har länge diskuterats som ett behov och en utmaning för det svenska utbildningssystemet. Högskolor har idag en stark ekonomisk styrning mot storskaliga program, samtidigt som behovet av kompetensutveckling under hela arbetslivet är ett ökande behov bland yrkesverksamma. Sverige har ett unikt offentligt utbildningssystem är fritt från utbildningsavgifter, och som bygger på långsiktiga utbildningsbehov. Men högskoleutbildningssystemet är inte anpassat för ett fragmenterat och specialiserat utbildningsbehov, och universiteten har de senaste åren varit inriktade på att utveckla uppdragsutbildningar. I Sverige finansieras sådana av arbetsgivare och inte den som deltar i utbildningen. Samtidigt finns utbildningsanordnare som skulle kunna utveckla kurser, och nya modeller för hur finansiering av fortbildningsinfrastruktur behöver diskuteras politiskt. Detta gäller i högsta grad konst- och kulturområdet.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ärendet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjurist har inte bedömts nödvändig.

Miljökonsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser. Fortsatt samverkan kan ske digitalt, men också genom att nyttja kollektivtrafik i samband med fysiska möten och eventuella seminarier kopplade till rapporten.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Samverkan har inte bedömts nödvändigt i ärendet.

Uppföljning

Grundkartläggningen genomfördes under perioden 2021-12-15 – 2022-09-30. I samband med slutrapportering i kulturnämnden 2022-10-27 samt vid kulturförvaltningens förvaltningsdag 2022-11-07, görs en överenskommelse mellan parterna om en eventuell ytterligare gemensam aktivitet i form av t ex ett kunskapsseminarium, riktat till de som berörs av grundkartläggningens resultat.

Magnus Lunderquist
Ordförande

Gitte Wille
Kulturchef